

Beoordeling beschermde soorten uitbreiding Camping 't Delftse Hout

Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet

E.J.F. de Boer
B. Achterkamp

Beoordeling beschermde soorten uitbreiding Camping 't Delftse Hout

Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet

E.J.F. de Boer
B. Achterkamp

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849
e-mail wbb@buwa.nl website: www.buwa.nl

opdrachtgever: Gemeente Delft

21 december 2005
rapport nr. 05-257

Status uitgave: eindrapport
Rapport nr.: 05-257
Datum uitgave: 21 december 2005
Titel: Beoordeling beschermde soorten uitbreiding Camping 't Delftse Hout
Subtitel: Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet
Samenstellers: ir. E.J.F. de Boer
drs. B. Achterkamp
Aantal pagina's inclusief bijlagen: 35
Project nr.: 05-522
Projectleider: Ir. E.J.F. de Boer
Naam en adres opdrachtgever: Gemeente Delft, Afdeling Wijk- en Stadszaken
Barbarasteeg 2
2611 BM Delft
Referentie opdrachtgever: Brief met kenmerk 687508, d.d. 19 september 2005
Akkoord voor uitgave: Directeur Bureau Waardenburg bv
drs. A.J.M. Meijer

Paraaf:

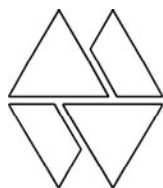

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Delft

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig BRL 9990:2001 / ISO 9001:2001.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849
e-mail wbb@buwa.nl website: www.buwa.nl

Voorwoord

De beheerder van de Camping 't Delftse Hout heeft kenbaar gemaakt graag haar camping uit te willen breiden, en wel op een aanliggend deel van 't Delftse Hout. De Gemeente Delft staat hier niet onwelwillend tegenover. Bij deze ruimtelijke ontwikkeling zal er echter rekening gehouden moeten worden met ecologische aspecten. Zo zal rekening gehouden moeten worden met het huidige voorkomen van beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet. De locatie grenst verder aan onderdelen van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur en ligt nabij een weidegebied dat als natuurgebied is ingericht en wordt beheerd.

De Gemeente Delft heeft Bureau Waardenburg opdracht verstrekt om een *quick scan* naar beschermde soorten en natuurwaarden uit te voeren. Daarbij zal tevens een inschatting van eventuele effecten op aanliggende gebieden worden gemaakt.

Aan de totstandkoming van dit rapport werkten mee:

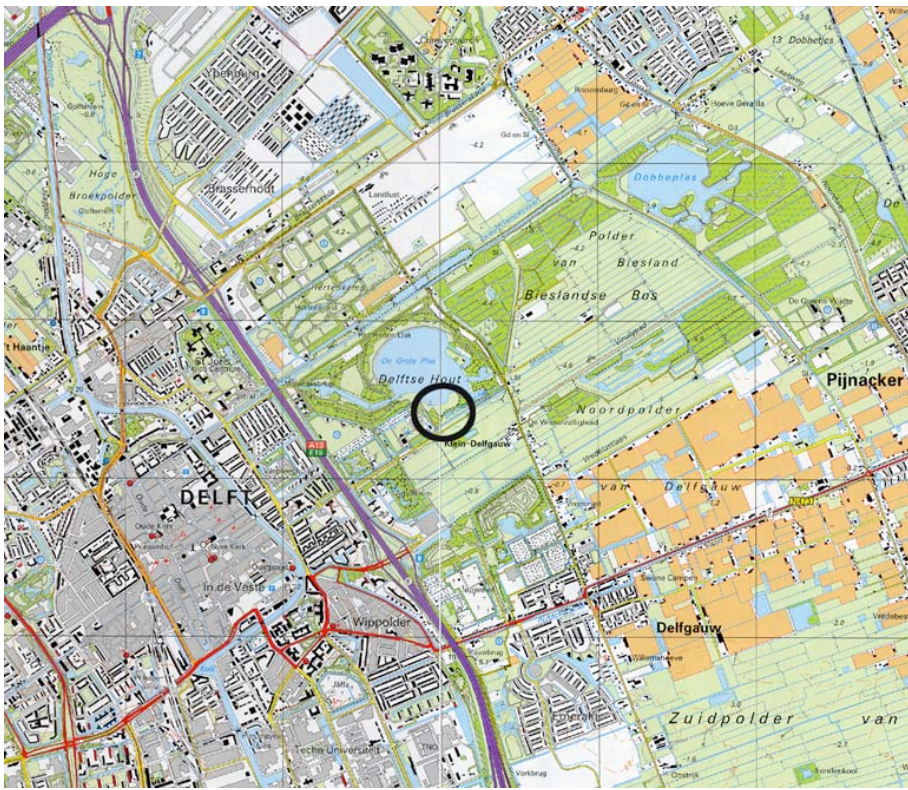
ir. E.J.F. de Boer projectleiding, veldwerk, rapportage
drs. B. Achterkamp veldwerk, rapportage

Vanuit de Gemeente Delft werd de opdracht begeleid door mevr. D. Tubbing en de heer S. Wierda.

Verder worden R. van de Ree (Delftse Vogelwacht), J. Schievink (Natuur Initiatief Groep) en P. Meijkamp (Camping 't Delftse Hout) bedankt voor hun inbreng bij de totstandkoming van deze rapportage.

Inhoud

Voorwoord.....	3
1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding en doel.....	7
1.2 Aanpak <i>quick scan</i>	7
1.3 Het plangebied.....	8
1.4 Voorgenomen ingreep.....	9
2 Wettelijk kader en gemeentelijk beleid.....	11
2.1 Inleiding.....	11
2.2 Flora- en faunawet.....	11
2.3 Natuurbeschermingswet 1998.....	13
2.4 Rode lijsten.....	16
2.5 Ecologische Hoofdstructuur.....	16
2.6 Gemeentelijk beleid.....	17
3 Resultaten.....	19
3.1 Resultaten bronnenonderzoek.....	19
3.1.1 Gebiedsbescherming.....	19
3.1.2 Soortbescherming.....	19
3.2 Resultaten veldonderzoek.....	22
3.3 Effecten ingreep.....	25
3.3.1 Effecten op beschermde gebieden.....	26
3.3.2 Effecten op beschermde soorten.....	26
4 Conclusies en aanbevelingen.....	29
4.1 Conclusies.....	29
4.2 Vrijstellingen en ontheffingen.....	29
4.3 Aanbevelingen.....	29
5 Literatuur.....	33
Bijlage 1 Overzicht van beschikbare gegevens	

Figuur 1 *ligging van het plangebied (zwart omcirkeld)*

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Bij de uitbreiding van de camping in het Delftse Hout te Delft zal rekening moeten worden gehouden met het huidige voorkomen van op grond van de Flora- en faunawet beschermde soorten. Bovendien dient rekening te worden gehouden met de eventuele effecten op gebieden in de omgeving die bescherming genieten op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. Als het project naar verwachting leidt tot het overtreden van verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten, zal vrijstelling of ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet moeten worden verkregen.

In de voorliggende rapportage worden de resultaten gepresenteerd van een *quick scan* naar het voorkomen van natuurwaarden, in het bijzonder beschermde soorten, en de mogelijke gevolgen voor beschermde gebieden. Deze resultaten kunnen dienst doen bij de onderbouwing van een mogelijke ontheffingsaanvraag ex artikel 75 in het kader van de Flora- en faunawet.

De *quick scan* betreft een beoordeling van de huidige aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied en de directe omgeving en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden. De *quick scan* vindt plaats op grond van bronnenonderzoek en een terreinbezoek. De *quick scan* is een momentopname op basis van *best professional judgement* en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de afwezigheid van soorten.

De *quick scan* betreft geen veldinventarisatie. Een veldinventarisatie omvat verscheidene opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd.

1.2 Aanpak *quick scan*

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde gebieden is het Ministerie van LNV geconsulteerd (www.natura2000.nl) en zijn de relevante aanwijzingsbesluiten geraadpleegd. Voor de Ecologische Hoofdstructuur is de website van de Provincie Zuid-Holland (www.pzh.nl) geraadpleegd. Voor een eerste overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is het Natuurloket op internet (www.natuurloket.nl) bezocht en zijn inventarisatiegegevens van de Gemeente Delft, de Vogelwacht en de Natuur Initiatief Groep verkregen. Verder zijn diverse verspreidingsatlassen van relevante soortengroepen geraadpleegd (zie literatuurlijst) en is gebruik gemaakt van de bij Bureau Waardenburg aanwezige kennis van het gebied en door Bureau Waardenburg in de omgeving van het plangebied uitgevoerd onderzoek.

Terreinbezoek

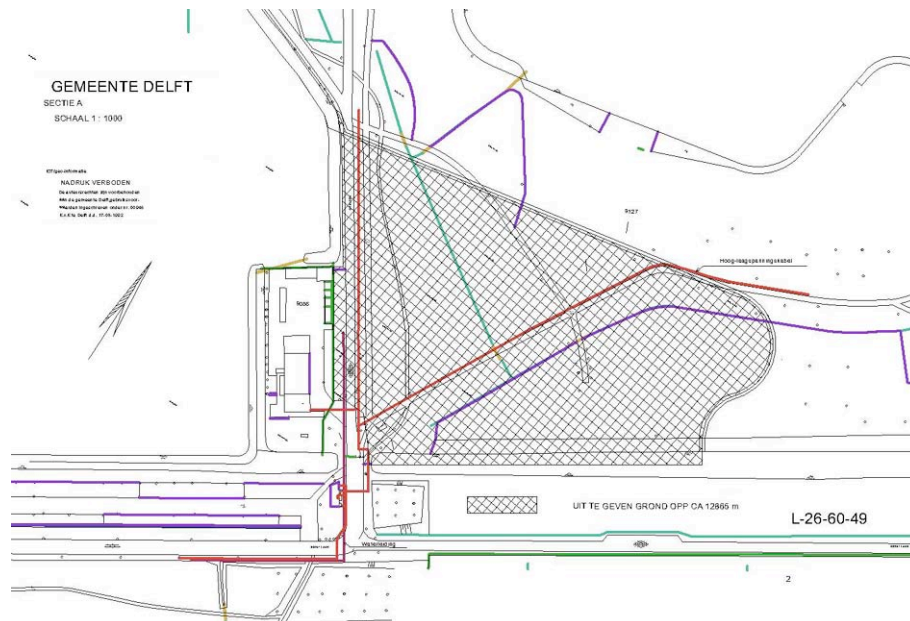
Het plangebied is op 8 en 29 november 2005 bezocht. Tijdens deze terreinbezoeken is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc). Op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten. Verder is een indruk opgedaan van de ligging van het plangebied ten opzichte van de meest nabij gelegen beschermde gebieden.

Figuur 2 Het plangebied en naaste omgeving

1.3 Het plangebied

Het plangebied ligt aan de zuidoostzijde van het Delftse Hout en is circa twee hectare groot. Hiervan is circa 1,3 ha bedoeld als uitbreiding van de camping en circa 0,7 ha betreft aanliggende delen van het Delftse Hout dat wordt heringericht. Aan de westzijde grenst het plangebied aan de bestaande camping. De zuidgrens wordt gevormd door de Bieslandse Molensloot (een boezemwater). Aan de noord- en oostzijde wordt het plangebied begrensd door het recreatiegebied Het Delftse Hout. Het plangebied zelf omvat onder meer relatief jonge bosaanplant (circa 20 jaar oud) en grasvelden. In de grasvelden staan enkele bomengroepen. Tussen de bestaande camping en het beoogde uitbreidingsterrein ligt een sloot. Verder liggen er enkele incidenteel water bevattende greppels binnen het plangebied. Door het gebied lopen verschillende verharde en niet verharde paden (fiets-, voet- en ruitpaden). Er staat geen bebouwing binnen het plangebied. Foto's in deze rapportage en figuren 2 en 3 geven een indruk van het plangebied.

Figuur 3 Het beoogde uitbreidingsgebied van de camping (gearceerd)

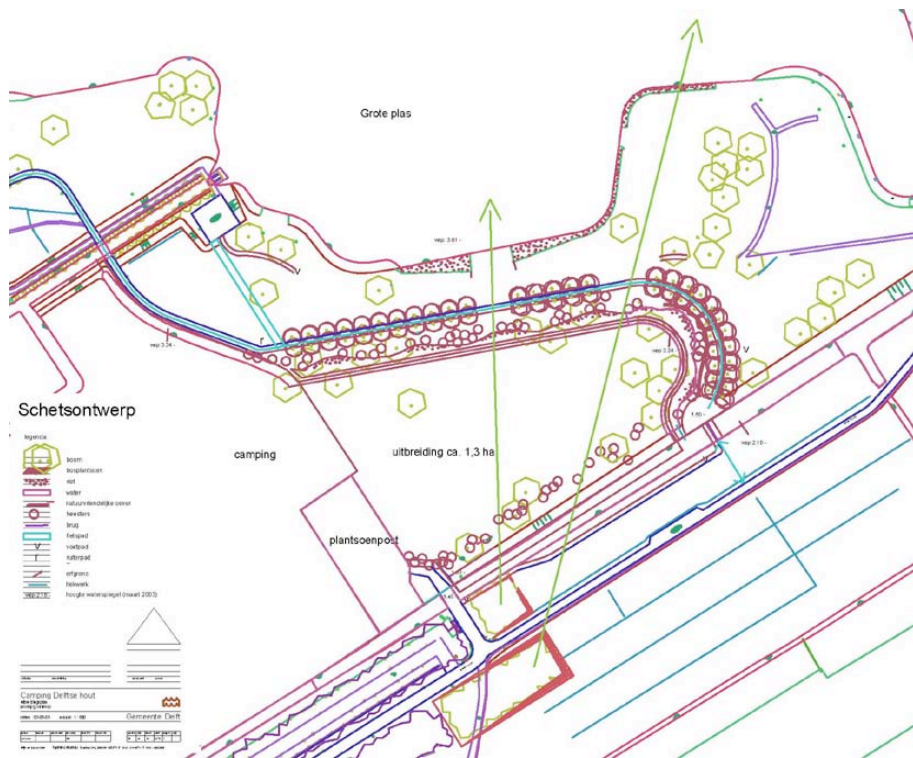
1.4 Voorgenomen ingreep

De (eventuele) effecten op beschermde soorten en gebieden zijn beoordeeld op basis van de voorgenomen ingreep. Uitgangspunt hiervoor zijn:

- Het verwijderen van een deel van de bestaande beplanting.
- Het oprichten van een nieuw sanitairgebouw.
- De aanleg van ontsluitingspaden (deels verhard).
- Het creëren van maximaal 60 kampeerplaatsen voor caravans en tenten
- Het dempen van een sloot.
- De aanleg van nieuwe groenstructuren (op en direct naast de uitbreiding).
- De aanleg van een nieuwe sloot tussen het Delftse Hout en het nieuwe campinggedeelte.

Bovengenoemde aannames zijn gedaan aan de hand van de huidige stand van zaken met betrekking tot de planvorming.

Bij een eventuele noodzakelijk ontheffingsverlening voor (de niet strikt) beschermde soorten zal de beoordelaar (Bureau Laser, dan wel de Dienst Landelijk Gebied) van de ontheffingsaanvraag alleen letten op wat zal verdwijnen en welke maatregelen er zijn getroffen om de effecten te voorkomen dan wel te verzachten (mededeling DLG Zuid). Indien strikt beschermde soorten in het geding zijn dient ingevolge de wet de initiatiefnemer aan te geven wat het belang dat is gediend met de ingreep alsmede een alternatievenafweging te geven.

Figuur 4 Schets van de voorgenomen ingreep

Het zuidelijke deel van het plangebied langs de Bieslandse Molensloot (links op de foto)

2 Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt in het kort het wettelijk kader en de toepassing op ruimtelijke ingrepen en beheer beschreven. Het geeft weer hoe de wettelijke toetsingskaders door Bureau Waardenburg worden gehanteerd bij het opstellen van ecologische beoordelingen.

De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en nationale wet- en regelgeving, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is in Nederland verankerd in de Flora- en faunawet (§ 2.2), de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998 (§ 2.3). Tevens wordt kort ingegaan op de betekenis van Rode lijsten (§ 2.4) en de Ecologische Hoofdstructuur (§ 2.5) bij ecologische toetsingen.

Daarnaast kent de Gemeente Delft een eigen beleid op het vlak van natuur en ecologie. Dit is verwoord in "Het Ecologieplan Delft". Dit plan is een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Inrichtingsvoorstellen worden door de gemeente aan dit beleid getoetst. In § 2.6 wordt in het kort dit beleid geschetst.

2.2 Flora- en faunawet¹

Het doel van de Flora- en faunawet is het instandhouden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De Flora- en faunawet kent zowel een zorgplicht als verbodsbepalingen. De zorgplicht geldt te allen tijde voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving, voor iedereen en in alle gevallen.

De verbodsbepalingen zijn gebaseerd op het 'nee, tenzij' principe. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn (zie kader).

Verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet (verkort)

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, onwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van beschermde planten.
- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren.
- Artikel 12: Het zoeken, beschadigen of uit het nest halen van eieren van beschermde dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van beschermde planten en dieren.

¹ Deze paragraaf is in belangrijke mate gestoeld op de brochure 'Buiten aan het werk?' (LNV, 2005a).

Artikel 75 bepaalt dat vrijstellingen en ontheffingen van deze verbodsbepalingen kunnen worden verleend. Het toetsingskader is begin 2005 gewijzigd door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur, doorgaans aangeduid als de AMvB artikel 75. Er gelden verschillende regels voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ingrepen en die in het kader van bestendig gebruik en beheer.

Er bestaan drie beschermingsregimes corresponderend met drie verschillende groepen beschermde soorten, opgenomen in drie bijbehorende tabellen in de LNV- brochure.

Tabel 1. De algemene beschermde soorten

Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer. Ontheffing ten behoeve van andere activiteiten kan worden verleend, mits de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is ('lichte toetsing').

Tabel 2. De overige beschermde soorten

Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en van bestendig gebruik en beheer, als op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Anders is ontheffing noodzakelijk, na lichte toetsing.

Tabel 3. De strikt beschermde soorten

Dit zijn alle vogelsoorten en de plant- en diersoorten vermeld in Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of in Bijlage 1 van de AMvB artikel 75. Voor bestendig gebruik en beheer geldt ook voor deze soorten een vrijstelling, mits men werkt op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Voor verstoring (met wezenlijke invloed) van deze soorten kan geen vrijstelling of ontheffing worden verkregen. Voor ruimtelijke ingrepen is altijd een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Deze kan worden verleend na een uitgebreide toetsing.

De uitgebreide toetsing houdt in dat ontheffing alleen kan worden verleend als:

1. Er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
2. Er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is;
3. Er sprake is van een in de wet genoemde reden van openbaar belang;
4. Er zorgvuldig wordt gehandeld.

Bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud in de bosbouw en landbouw en uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling worden genoemd als openbaar belang. Zorgvuldig handelen betekent het actief optreden om alle mogelijke schade aan een soort te voorkomen, zodanig dat geen wezenlijke negatieve invloed op de relevante populatie van de soort optreedt. Mitigatie (het vermijden of verzachten van negatieve effecten) en compensatie (het aanbieden van vervangend leefgebied) kunnen deel uitmaken van het zorgvuldig handelen.

Samenvatting toetsingskader Flora- en faunawet

Het toetsingskader van de Flora- en faunawet voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig gebruik en beheer luidt dus:

1. Komen er soorten uit Tabel 1 voor? Hiervoor geldt een vrijstelling. Alleen de zorgplicht is van toepassing.

2. Komen er soorten uit Tabel 2 voor? Dan geldt een vrijstelling (mits gedragscode) of moet ontheffing worden aangevraagd (lichte toetsing).
3. Komen er soorten uit Tabel 3 voor? Er geldt een vrijstelling voor bestendig gebruik en beheer (mits gedragscode; niet voor art. 10). In overige gevallen is altijd ontheffing nodig (uitgebreide toetsing).

2.3 Natuurbeschermingswet 1998²

De Natuurbeschermingswet 1998 (kortweg: Nbwet 1998) heeft als doel het beschermen en instandhouden van bijzondere gebieden in Nederland. In de wet zijn vier categorieën beschermde gebieden te onderscheiden. De belangrijkste zijn de Natura 2000-gebieden (oftewel Vogel- en Habitatrichtlijngebieden oftewel Speciale Beschermingszones), aangewezen op grond van artikel 10a en de beschermde natuurmonumenten, aangewezen op grond van artikel 10. Een gebied kan niet tegelijkertijd Natura 2000-gebied en beschermd natuurmonument zijn. Voor reeds aangewezen beschermde natuurmonumenten die geheel of gedeeltelijk in een Natura 2000-gebied liggen, vervalt (te zijner tijd) de aanwijzing als beschermd natuurmonument voor dat deel dat in het Natura 2000-gebied ligt.

Aanwijzingsbesluiten van deze gebieden bevatten tenminste een kaart en een toelichting, waarin (voor Natura 2000-gebieden) de instandhoudingsdoelstellingen staan verwoord.

Voor Natura 2000-gebieden dient een beheersplan te worden opgesteld (artikel 19a). Hierin staat tenminste aangegeven wat de beoogde resultaten zijn met betrekking tot de beschermde natuurwaarden en welke maatregelen daarvoor in hoofdlijnen zullen worden genomen. Voor beschermde natuurmonumenten is een beheersplan mogelijk, maar niet verplicht.

Projecten en handelingen, die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben en die niet nodig zijn voor of verband houden met het beheer, zijn verboden. Hiervoor kan door Gedeputeerde Staten (of in uitzonderingsgevallen door de minister van LNV) vergunning worden verleend op grond van artikel 19d. Voor plannen (bij voorbeeld bestemmingsplannen, streekplannen, waterhuishoudingsplannen) geldt dat goedkeuring van het bevoegd gezag op grond van artikel 19j nodig is. Ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied kunnen vergunningplichtig zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden.

De vergunning of goedkeuring kan pas worden afgegeven nadat een zogenaamde 'habitattoets' het bevoegd gezag de zekerheid heeft gegeven dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en dat er geen verstoring van soorten optreedt.

² Hierbij is in belangrijke mate gebruik gemaakt van de brochure 'Algemene handreiking natuurbeschermingswet 1998' (Ministerie van LNV, 2005b)

Habitattoets

Onder deze noemer valt de beoordelingsprocedure voor plannen, projecten en handelingen zoals genoemd in artikelen 19 d t/m 19j. De Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998 (LNV 2005b) onderscheidt een aantal stappen, die hieronder worden weergegeven. Een aantal termen en stappen staan echter niet in de wet genoemd en komen ook niet in alle gevallen overeen met de tot dusverre gevolgde werkwijze.

In de 'oriëntatiefase' – voorheen ook wel 'voortoets' genoemd – wordt onderzocht of een plan, project of handeling (samen kortweg aangeduid als 'activiteit'), gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, mogelijk schadelijke gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied en zo ja of deze gevolgen significant kunnen zijn. De gevolgen moeten worden beoordeeld in samenhang met die van andere plannen en projecten ('cumulatieve effecten').

De oriëntatiefase kan drie uitkomsten hebben:

- Er zijn geen schadelijke gevolgen te verwachten. Er is geen vergunningsaanvraag, goedkeuringsverzoek of andere vervolgstap noodzakelijk.
- Er zijn mogelijk schadelijke effecten, maar deze zijn zeker niet significant. Er dient een vergunning of goedkeuring te worden (aan)gevraagd, na het uitvoeren van een 'verslechterings- en verstoringstoets' (zie onder).
- Het optreden van significant negatieve effecten kan niet worden uitgesloten. Er dient een vergunning of goedkeuring te worden (aan)gevraagd, na het uitvoeren van een 'passende beoordeling' (zie onder).

De verslechterings- en verstoringstoets dient uit te wijzen of er een reële kans bestaat op het optreden van negatieve effecten ten gevolg van de voorgenomen activiteit. Volgens de Handreiking (LNV 2005b) hoeft in deze fase geen rekening meer gehouden te worden met cumulatieve effecten. De verstoring- en verslechteringsstoets heeft twee mogelijke uitkomsten:

- De verslechtering en verstoring is aanvaardbaar. Het bevoegd gezag verleent vergunning dan wel geeft goedkeuring.
- De verslechtering en/of verstoring is onaanvaardbaar. De vergunning wordt geweigerd dan wel de goedkeuring wordt onthouden.

Aan de vergunning kunnen beperkende voorwaarden (mitigatie en compensatie, zie onder) worden verbonden.

De passende beoordeling is erop gericht om, op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake, alle aspecten van een plan, project of handeling te inventariseren, die de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar kunnen brengen. Hierbij moeten ook de cumulatieve effecten worden beoordeeld.

De passende beoordeling kan drie uitkomsten hebben:

- Er treedt geen aantasting op. De vergunning dan wel goedkeuring wordt verleend.

- Negatieve effecten treden (mogelijk) wel op, maar deze zijn niet significant. Vergunning dan wel toestemming wordt verleend, mits de aantasting niet onaanvaardbaar is (zie boven).
- Er treden (mogelijk) wel significante effecten op. Dan volgt toetsing aan de zogeheten ADC-criteria:
 - Er zijn geen geschikte Alternatieven.
 - Er is sprake van Dwingende redenen van groot openbaar belang, waaronder redenen van sociale en economische aard.
 - Er is voorzien in exacte en tijdige Compensatie.

Slechts als aan deze drie criteria is voldaan, mag het bevoegd gezag vergunning of goedkeuring verlenen.

Als er sprake is van aantasting van een gebied dat is aangewezen ter bescherming van prioritair natuurlijk habitat of een prioritaire soort, dient eerst door de minister van LNV aan de Europese Commissie advies te worden gevraagd. Bovendien is het aantal redenen van groot openbaar belang beperkt.

Het toetsingskader voor beschermde natuurmonumenten is zeer vergelijkbaar, echter de procedure en de speelruimte van het bevoegd gezag wijken op enkele ondergeschikte punten af.

Knelpunten

Voor de toepassing in de onderhavige beoordeling zijn de instandhoudingsdoelen leidend zijn bij het opstellen van zowel de passende beoordeling als het beheersplan. De procedure voor het vaststellen van instandhoudingsdoelen loopt nog; definitieve vaststelling wordt niet verwacht voor medio 2006. Daarom hanteert Bureau Waardenburg voornamelijk gegevens over het voorkomen van de beschermde natuurlijke habitats en soorten ten tijde van de aanwijzing c.q. aanmelding van de Natura 2000-gebieden. In de aanwijzingsbesluiten van de beschermde (of staats-) natuurmonumenten onder de oude Natuurbeschermingswet zijn vaak algemene beschrijvingen van natuurwaarden opgenomen, die zich soms slecht voor toetsing lenen.

Bovendien is er geen duidelijkheid over de criteria voor significantie van effecten. Deze dienen rekening te houden met de status en de gevoeligheid van de betrokken habitats en soorten. Teneinde een transparante en objectieve beoordeling van effecten te kunnen maken heeft Bureau Waardenburg een set criteria voor de bepaling van significantie opgesteld, die in principe bij alle passende beoordelingen worden gehanteerd. Bij de effectinschatting wordt gedetailleerd rekening gehouden met de specifieke aard van de ingreep, het gebied en de betrokken soorten en habitats.

Zorgplicht

Artikel 19l legt aan een ieder een zorgplicht voor beschermde natuurgebieden op. Deze zorg houdt in ieder geval in dat ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat een handeling nadelige gevolgen heeft, verplicht is die handeling achterwege te laten of, als dat redelijkerwijs niet kan worden gevegd, eventuele gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De nadelige handelingen hebben betrekking op de

instandhoudingsdoelen in het geval van een Natura 2000-gebied en op de wezenlijke kenmerken in het geval van een beschermd natuurmonument.

2.4 Rode lijsten

Rode lijsten zijn geen wettelijke instrumenten, maar zijn sturend voor beleid. Zij dienen om prioriteiten in middelen en maatregelen te kunnen bepalen. Bij het beoordelen van maatregelen en ingrepen kunnen de Rode lijsten echter wel een belangrijke rol spelen. Er zijn nu landelijke Rode lijsten vastgesteld voor paddestoelen, korstmossen, mossen, vaatplanten, platwormen, land- en zoetwaterweekdieren, bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, libellen, sprinkhanen en krekels, steenvliegen, vissen, amfibieën, reptielen, zoogdieren en vogels (LNV 2004). Een aantal provincies heeft aanvullende provinciale Rode lijsten opgesteld.

Van soorten op de Rode lijst moet worden aangenomen dat negatieve effecten van ingrepen de gunstige staat van instandhouding (verder) in gevaar brengen. Waar het beschermde soorten betreft zal er dus veel aandacht aan mitigatie en compensatie moeten worden besteed. Bij niet-beschermde soorten of soortgroepen kunnen op grond van de zorgplicht extra maatregelen worden geveerd. Bij een aantal soortgroepen gaat het om tientallen of honderden soorten, waarover weinig informatie beschikbaar is met betrekking tot het voorkomen en de effecten van (beheers-) maatregelen. Hierdoor is de waarde voor praktische toepassingen vaak beperkt.

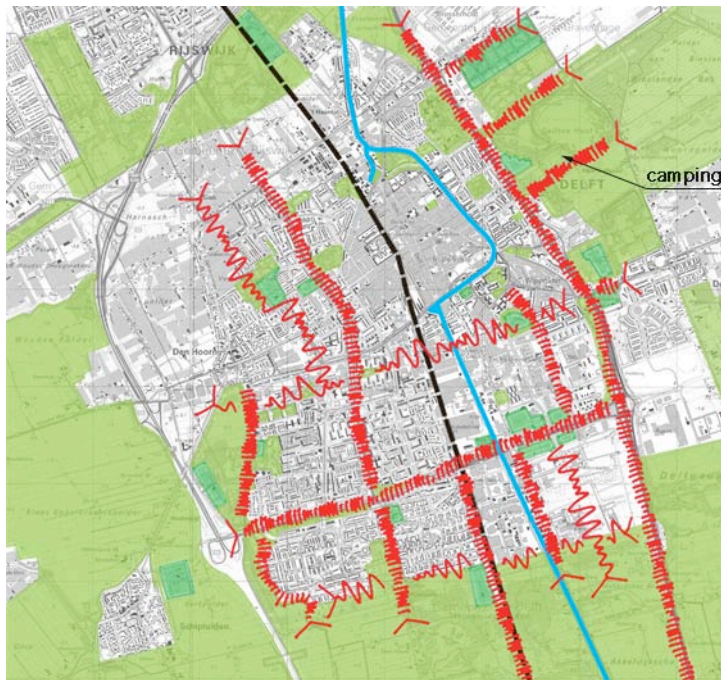
2.5 Ecologische Hoofdstructuur

De Planologische Kernbeslissing (PKB) Structuurschema Groene Ruimte (LNV, 1993) bevat de doelstellingen, de hoofdlijnen en de belangrijkste maatregelen van het nationaal ruimtelijk beleid voor o.m. natuur en landschap. Onderdeel hiervan is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die bestaat uit een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden verbonden door verbindingzones. De begrenzing van de EHS is een provinciale taak. De Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) worden in provinciale streekplannen uitgewerkt; ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst. De PEHS is de afgelopen jaren in gebiedsplannen nader begrensd (vaak op perceelsniveau), waarbij per begrensde eenheid natuurdoeltypen zijn aangewezen.

In of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden geldt het 'nee, tenzij'-regime. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang. In dat geval moet de initiatiefnemer maatregelen treffen om de nadelige effecten weg te nemen of te ondervangen, en waar dat niet volstaat te compenseren door het realiseren van gelijkwaardige gebieden, liefst in of nabij het aangetaste gebied. Ook financiële compensatie is mogelijk.

2.6 Gemeentelijk beleid

“Het Ecologieplan Delft” (Gemeente Delft, 2004) richt zich op het realiseren van een duurzame ecologische groen-blauwstructuur in de gemeente Delft. Het Delftse Hout en daarmee ook het plangebied behoort tot de groene kerngebieden binnen de ecologische structuur van Delft (zie ook figuur 5). Via de zones langs de boezemwateren (Tweemolentjesvaart, Bieslandse Molensloot) wordt een verbinding nagestreefd tussen het Delftse Hout en enkele binnenstedelijke groengebieden (St. Joris, Wallertuin). Het Delftse Hout heeft in het gemeentelijke beleid de functie “natuur als natuurgood”. Doeltypen die er aan toegewezen zijn, zijn: bos- en struweelvogels, vlinders, paddestoelen, AA-planten (Attractieve Aandachtsplanten). Ontwikkelingen binnen het Delftse Hout zullen door de Gemeente Delft worden beoordeeld op hun effect op de aangegeven natuurdoelen. Het gemeentelijk beleid biedt de mogelijkheid eventueel compensatie voor verlies aan natuurwaarde te verlangen.

Figuur 5 Ecologische hoofdstructuur Delft (groen: groene kerngebieden, rood: primaire ecologische verbindingen).

De Gemeente Delft heeft verder zelf een gedragscode ontwikkeld waarmee ze invulling wil geven aan de zorgplicht (zoals in de zin van de zorgplicht uit de Flora- en faunawet) en een zorgvuldige omgang met flora en fauna bij allerlei ingrepen inzake ruimtelijke ontwikkelingen en beheer wil waarborgen (Gemeente Delft, 2005). Deze gedragscode is een standaard uitgangspunt bij de uitvoering van inrichtings- en beheersmaatregelen. De gedragscode geldt voor alle flora en fauna en niet alleen de strikt beschermde.

3 Resultaten

3.1 Resultaten bronnenonderzoek

3.1.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied voor de uitbreiding van de camping is of maakt geen deel uit van een in gevolge de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd gebied. De meest nabijgelegen beschermde gebieden liggen op meer dan 7 km afstand van het plangebied.

Het gebied maakt evenmin deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (PEHS, zie Provincie Zuid-Holland, 2000). Het gebied behoort wel tot de Randstad Groenstructuur maar heeft daarin een voornamelijk recreatieve bestemming net als het merendeel van de rest van het Delftse Hout. Het Delftse Hout vormt ook onderdeel van de Groen-Blauwe Slinger. Hieraan zijn echter geen beschermingsclausules verbonden.

Aan de zuidzijde van het plangebied ligt een klein weidegebied dat volgens het bestemmingsplan van de Gemeente Delft evenals het Delftse Hout een natuurfunctie heeft.

3.1.2 Soortbescherming

Het plangebied ligt in de kilometerhokken x:85 / y:448 en x:86 / y:448. Een eerste indruk van mogelijk aanwezige beschermde soorten geeft het Natuurloket (www.natuurloket.nl zie tabellen 3.1 en 3.2). Daarnaast is gebruik gemaakt van de gegevens die zijn aangeleverd door de Gemeente Delft, de Vogelwacht en de Natuur Initiatief Groep, eigen waarnemingen en gebiedskennis opgedaan tijdens eerdere onderzoeken in de omgeving van het plangebied.

Natuurloket

Uit de Natuurloketgegevens (tabel 3.1 en 3.2) blijkt dat de vaatplanten, dagvlinders, libellen, sprinkhanen en amfibieën meest goed zijn onderzocht. De overige groepen blijken meest redelijk of matig tot slecht onderzocht te zijn.

Tabel 3.1 Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x:85 / y:448 (FF1 = Flora- en faunawet lijst 1; FF23 = Flora- en faunawet lijst 2 + 3; H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst).

Soortgroep	FF1	FF23	H/V	RL	Volledigheid	Detail	Actualiteit
Vaatplanten	2	3	-	4	goed	-	1990-2003
Mossen	nvt	nvt	-	1	goed	0%	1985-2004
Korstmossen	nvt	nvt	-	-	matig	51-100%	1985-2004
Paddenstoelen	nvt	nvt	nvt	3	redelijk	0%	1985-2004
Zoogdieren	-	-	-	-	niet onderzocht	-	1994-2004
Broedvogels	-	56	-	11	matig	0%	1993-2004
Watervogels	-	22	-	nvt	redelijk	0%	'96/'97-'03/'04
Reptielen	-	-	-	-	niet onderzocht	-	1990-2004
Amfibieën	4	-	-	-	goed	11-25%	1990-2004
Vissen	-	-	-	-	niet onderzocht	-	1990-2004
Dagvlinders	-	-	-	-	goed	-	1994-2004
Nachtvlinders	nvt	nvt	-	nvt	niet onderzocht	-	1980-2004
Libellen	-	-	-	-	niet onderzocht	-	1994-2004
Sprinkhanen	nvt	nvt	nvt	1	goed	0%	1994-2004
Overige ongewervelden	-	-	-	-	matig	-	1994-2004

Tabel 3.2 Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x:86 / y:448 (FF1 = Flora- en faunawet lijst 1; FF23 = Flora- en faunawet lijst 2 + 3; H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst).

Soortgroep	FF1	FF23	H/V	RL	Volledigheid	Detail	Actualiteit
Vaatplanten	2	-	-	4	goed	-	1990-2003
Mossen	nvt	nvt	-	-	slecht	-	1985-2004
Korstmossen	nvt	nvt	-	-	redelijk	51-100%	1985-2004
Paddenstoelen	nvt	nvt	nvt	-	slecht	0%	1985-2004
Zoogdieren	-	-	-	-	niet onderzocht	-	1994-2004
Broedvogels	-	6	-	2	slecht	0%	1993-2004
Watervogels	-	36	-	-	redelijk	0%	'96/'97-'03/'04
Reptielen	-	-	-	-	niet onderzocht	-	1990-2004
Amfibieën	3	-	-	-	redelijk	-	1990-2004
Vissen	-	-	-	-	niet onderzocht	-	1990-2004
Dagvlinders	-	-	-	1	goed	-	1994-2004
Nachtvlinders	nvt	nvt	-	nvt	matig	-	1980-2004
Libellen	-	-	-	-	goed	-	1994-2004
Sprinkhanen	nvt	nvt	nvt	1	goed	-	1994-2004
Overige ongewervelden	-	-	-	-	niet onderzocht	-	1994-2004

Vaatplanten

Natuurloket maakt melding van twee tot vijf beschermde vaatplanten per kilometerhok. Deze gegevens dateren van na 1990 en zijn dus nog redelijk recent.

Van der Meijden (1999) meldt uit het uurhok (5 x 5 km) waarin het plangebied is gelegen het voorkomen van zes beschermde plantensoorten: tongvaren, zwanenbloem, grote kaardenbol, grasklokje, rietorchis en gele helmbloem. In de database van KNNV afdeling "regio Delft" zijn eveneens waarnemingen aanwezig van diverse beschermde planten in het Delftse Hout: gele helmbloem, steenbreekvaren, gevlekte orchis, rietorchis, daslook en gulden sleutelbloem. Niet bekend is of deze soorten ook binnen het plangebied voorkomen. Binnen kilometerhok 85/448 ligt een deel van een arboretum/heempark. Bekend is dat in de arboretum/heempark een aantal minder algemene en ook beschermde soorten voorkomen / zijn aangeplant.

Zoogdieren

In Achterkamp *et al.* (2005) wordt voor het aanliggende gebied Bieslandse Bos aangegeven dat met het voorkomen van de volgende zoogdieren rekening moet worden gehouden: egel, bosspitsmuis, huisspitsmuis, mol, veldmuis, woelrat, bosmuis, dwergmuis, rosse woelmuis, wezel, hermelijn, bunzing en vos. De aanwezigheid van deze soorten is vastgesteld door vangsten, vondsten van bijvoorbeeld verkeersslachtoffers, of door vondsten in de braakballen van uilen. Het betreft gegevens van een langlopend onderzoek dat niet alleen betrekking heeft op het Bieslandse Bos maar dat onder meer ook betrekking heeft op het Delftse Hout en dat nog steeds loopt (bron: K. Mostert). De Provincie geeft aan dat delen van de omgeving gebruikt worden als foerageergebied door verschillende soorten vleermuizen. Kolonies zijn niet bekend binnen het gebied (Provincie Zuid-Holland, 2004). Vleermuizen die in de omgeving zijn vastgesteld zijn: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, watervleermuis en meervleermuis. Het betrof alleen foeragerende vleermuizen. Vleermuisonderzoek is uitgevoerd door de heer Mostert. Verblijfplaatsen zijn door hem in het plangebied niet vastgesteld. Het meeste vleermuisonderzoek door de heer Mostert is verricht in het kader van de vleermuizenatlas (Limpens *et al.*, 1997) tussen 1990 en 1995.

Amfibieën

Wat betreft amfibieën wordt door Achterkamp *et al.* (2005) aangegeven dat in de omgeving van het plangebied de aanwezigheid van de algemene soorten kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en middelste groene kikker te verwachten is. Dit is onder meer gebaseerd op gegevens van de KNNV afdeling "regio Delft". Gesteld wordt verder dat de strikt beschermde rugstreppad ontbreekt in het gebied omdat de soort nog nooit door natuurkenners in de omgeving is waargenomen.

Vissen

Uit de verspreidingsatlas van Nederlandse Zoetwatervissen (De Nie, 1996) kan worden afgeleid dat van de beschermde vissoorten de kleine modderkruiper en de bittervoorn in het gebied kunnen voorkomen. Beide soorten zijn verder afgelopen jaar in het aanliggende gebied van het Bieslandse Bos aangetroffen (zie Achterkamp *et al.*, 2005). Bij een visonderzoek in het noordelijker gelegen "Hertenkamp" zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen (zie bijlage 1).

Vogels

Uit broedvogeltellingen van andere delen van het Delftse Hout blijkt dat er met name broedvogels van bos en struweel, parken en erven en van moeras en water voorkomen (zie bijlage 1). Het betreft vooral de meer algemene soorten als merel, vink, spreeuw, koolmees, winterkoning, roodborst, kleine karekiet, wilde eend, meerkoet en waterhoen. Echter ook koekoek, bosuil en torenvlak komen in de omgeving tot broeden.

Op de Grote Plas verblijven 's winters onregelmatig kleinere groepen eenden (o.a. smienten) en andere watervogels. In het moerasgebiedje ten zuiden van het plangebied pleisteren in het najaar en de winter groepjes steltlopers en weidevogels terwijl op de graslanden met enige regelmaat groepen eenden, ganzen en meerkoeten foerageren.

Overige soorten

In de directe omgeving van het plangebied zijn, met uitzondering van de platte schijfhoren (een zoetwaterslakje dat sinds 2003 in op genomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn) geen beschermde dagvlinders, nachtvlinders, libellen, mieren, kevers, kreeften en weekdieren te verwachten (Jansen, 2003; Kalkman *et al.*, 2003; Mabelis, 2002; Huijbrechts, 2003; Nieuwold, 2002; Bruyne, 2002; Gittenberger *et al.*, 1984; Gittenberger *et al.*, 1998). De exacte status van de platte schijfhoren is echter nog onduidelijk omdat de bescherming van deze soort nog niet is uitgewerkt in de Nederlandse regelgeving. De platte schijfhoren is een slakje dat overigens vrij algemeen tot algemeen kan worden aangetroffen in het veenweidegebied. Buiten het veenweidegebied is de soort voornamelijk beperkt tot sloten met goede waterkwaliteit en een goed ontwikkelde watervegetatie. De platte schijfhoren is echter nog nooit door het Hoogheemraadschap Delfland in het gebied tussen Delft en Pijnacker/Nootdorp aangetroffen (med. M. Rutten, HHR Delfland).

Beschermingsregime

Van alle boven genoemde beschermde soorten (exclusief de vogels) vallen gulden sleutelbloem, rietorchis, gevlekte orchis en kleine modderkruiper onder categorie

beschermde 'overige soorten' (tabel 2 van de AMvB). Vleermuizen en bittervoorn behoren tot de strikt beschermde soorten (tabel 3 van de AMvB). De overige genoemde soorten zijn algemene beschermde soorten (tabel 1 van de AMvB).

Representativiteit Natuurloketgegevens

Het plangebied beslaat met een oppervlak van ruim 2 ha circa 1% van de kilometerhokken waarvan brongegevens beschikbaar zijn. Van een deel van de soortengroepen zijn bij Natuurloket gegevens voorhanden. Echter ook uit plaatselijke bronnen zijn veel en recente gegevens beschikbaar. Dit gecombineerd met gegevens uit de verschillende verspreidingsatlassen en overige literatuur geven een goede indicatie van soorten die in de omgeving voorkomen. Uit beoordeling van het habitat ter plaatse kan afgeleid worden in hoeverre de genoemde soorten binnen het plangebied verwacht kunnen worden. Dit geldt zowel voor flora als fauna, Er is daarom besloten geen gegevens bij het Natuurloket op te vragen.

3.2 Resultaten veldonderzoek

Onderstaande tabel (tabel 3.3) geeft een overzicht van welke beschermde soorten zijn aangetroffen dan wel verwacht mogen worden.

Tabel 3.3 Beschermde soorten die zijn waargenomen of die worden verwacht

soort	bos	ligweide	graskade Bieslandse Molensloot	oever Grote Plas	sloot 1	sloot 2	Bieslandse Molensloot
Gezien							
kleine modderkruiper konijn	1					1	
Verwachtingen: (indien geen aanduiding dan nvt)							
brede wespenorchis	ja				nee	nee	ja
zwanenbloem							
mol	enkele	enkele	enkele				
egel	enkele	nee	nee	1 ex			
wezel	incidenteel	incidenteel	incidenteel	incidenteel			
hermelijn	incidenteel	incidenteel	incidenteel	incidenteel			
bunzing	incidenteel	incidenteel	incidenteel	incidenteel			
vos	incidenteel	incidenteel	incidenteel	incidenteel			
gewone. bosspitsmuis	tiental	nee	enkele	enkele			
dwerfspitsmuis	nee	nee	nee	enkele			
huisspitsmuis	enkele	nee	enkele	nee			
veldmuis	nee	zoom	tientallen	enkele			
rosse woelmuis	tiental	nee	nee	nee			
woelrat	nee	nee	nee	nee	nee	nee	enkele
bosmuis	tiental	nee	enkele	enkele			
dwergmuis	nee	nee	nee	enkele			
kleine watersalamander	landhabitat		landhabitat	landhabitat	enkele	geschikt	geschikt
gewone pad	landhabitat		landhabitat	landhabitat	enkele	geschikt	geschikt
bruine kikker	landhabitat		landhabitat	landhabitat	geschikt	geschikt	geschikt
bastaardkikker					nee	geschikt	geschikt
meerkikker					nee	geschikt	geschikt
bittervoorn					nee	nee	enkele
kleine modderkruiper					nee	enkele	enkele
rivierdonderpad				Grote Plas?	nee	nee	nee

sloot 1: sloot tussen huidige camping en beoogde uitbreiding

sloot 2: sloot ten westen van plantsoenpost

Het noordelijke deel van het plangebied. Rechts de rietzoom langs de Grote Plas en op de achtergrond het bosdeel van het plangebied .

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de aangetroffen habitats/vegetaties is het niet op voorhand uit te sluiten dat een soort als brede wespenorchis toch binnen het plangebied voorkomt. Ook voor daslook lijkt het plangebied over goede standplaatsfactoren te beschikken. Er zijn echter geen meldingen bekend van het voorkomen van daslook binnen het plangebied. Omdat daslook een vrij opvallende plant is die vaak over grotere oppervlaktes voorkomt mag worden aangenomen dat de soort niet binnen het plangebied voorkomt. Verder lijkt de Bieslandse Molensloot een goede standplaats te bieden voor zwanenbloem. Voor de overige beschermde soorten die uit de omgeving bekend zijn, wordt op basis van het aangetroffen habitat het plangebied minder of niet geschikt geacht.

Er zijn tijdens de terreinbezoeken evenmin Rode lijstsoorten waargenomen.

De vegetaties binnen het bestemmingsplangebied in hoofdzaak uit relatief jonge bosvegetaties en uit kort grazige vegetaties. De bosvegetaties bestaan uit aanplant van voornamelijk gewone es met in de struiklaag soorten als vlier, Spaanse aak, meidoorn, roos, iep en hazelaar en een kruidlaag van voornamelijk ruigtesoorten zoals grote brandnetel, hondsdraf, kleefkruid, fluitenkruid en bonte gele dovenetel. De grazige vegetaties worden gedomineerd door Engels raaigras en beemdgrassen. Verspreid staan hier soorten als madeliefje en kruipende boterbloem tussen. De grazige vegetaties zijn soortenarm te noemen. Binnen de grasvelden zijn groepjes populieren aangeplant.

Vissen

Binnen het plangebied ligt een sloot op de grens tussen de bestaande camping en de beoogde uitbreiding. Deze sloot is sterk beschaduwd en op de bodem ligt een dikke laag met slib en organisch materiaal. In de sloot dreef ten tijde van de veldbezoeken een gesloten vegetatiedek van kroos. In deze sloot zijn geen vissen aangetroffen. Gezien de aard van de sloot worden er ook geen beschermde vissoorten in verwacht. Aan de westzijde van de plantsoenpost, net buiten het plangebied, ligt een sloot die in open verbinding staat met de Bieslandse Molensloot. Hier is één exemplaar kleine

modderkruiper gevangen. Hieruit mag worden afgeleid dat, hoewel ze er niet gevangen zijn, er ook in de Bieslandse Molensloot kleine modderkruipers voorkomen. De Bieslandse Molensloot is duidelijk minder beschaduwd en kent een vegetatie van diverse ondergedoken en drijvende waterplanten. Gezien het habitat en het voorkomen van de soort in de ruimere omgeving zou in deze boezemsloot ook bittervoorn verwacht mogen worden.

Het te dempen slootgedeelte

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Binnen het bestemmingsplangebied komen geen echte geschikte voortplantingshabitats voor amfibieën voor. De sloot tussen de huidige camping en de beoogde uitbreiding is te sterk beschaduwd en bevat geen geschikte watervegetaties. De Bieslandse Molenkade biedt voor diverse amfibieënsoorten wel een geschikt voortplantingshabitat. Delen van het plangebied (de bosdelen) zijn echter geschikt als landhabitat voor algemene soorten amfibieën als kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad.

Reptielen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen reptielen of sporen van reptielen waargenomen. Op grond van hun landelijke verspreiding en biotoopvoorkeuren zijn er binnen het plangebied ook geen reptielen te verwachten.

Zoogdieren

Tijdens de veldbezoeken zijn binnen of in de directe nabijheid van het plangebied egel en konijn (een losgelaten exemplaar) waargenomen. Er zijn verder ook weinig sporen (holletjes, vraat) van woelmuizen aangetroffen en slechts enkele molshopen.

De verschillende habitats binnen het plangebied zijn in meer of mindere mate geschikt voor muizensoorten als veldmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, dwergspitsmuis, rosse woelmuis en bosmuis. Dwergmuis zal waarschijnlijk in hoofdzaak in de ruigte langs de oevers van de Grote Plas voorkomen. Betreffende soorten zullen in meer of mindere aantallen binnen het plangebied voorkomen. Ook egel, wezel, bunzing en woelrat zullen in ieder geval incidenteel binnen het plangebied voorkomen. De ruigtes en beplantingen bieden voor egel, wezel en bunzing een goede dekking.

De bomen binnen het plangebied zijn vanwege hun beperkte leeftijd of vanwege de soort (zacht hout: populier) weinig of niet geschikt als vleermuisverblijfplaats. Geschikte boomholtes zijn, afgezien in twee dode bomen net buiten het plangebied, niet gezien.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn spreeuw, houtduif, merel, kauw, ekster, roodborst, koolmees, staartmees, zanglijster en winterkoning binnen het plangebied waargenomen. Langs de oever van de Grote Plas zijn dodaars, wilde eend, fuut, meerkoet, waterhoen en blauwe reiger aangetroffen. De aangetroffen vogelsoorten zijn, afgezien van dodaars, volgens opgave van de Vogelwacht Delft broedvogels in het Delftse Hout en ook potentiële broedvogels binnen of direct nabij het plangebied. Het betreft vooral landelijk algemene soorten, die deels ook algemeen in stedelijk omgeving voorkomen (SOVON, 2002).

Binnen het plangebied staat een valkenkast en zijn verder diverse kleine nestkasten opgehangen. In bomen zijn twee vermoedelijk eksternesten en enkele houtduifnesten geconstateerd. In de struikbegroeiing zijn twee merelnesten gezien. Net buiten het plangebied zijn twee dode bomen aangetroffen met spechtengaten.

Gezien de vele vruchtdragende struiken in het Delftse Hout en ook binnen het plangebied (meidoorn, vlier, roos, hazelaar), heeft het Delftse Hout toch een zekere functie voor doortrekkers en wintergasten. Het gebied levert in ruime mate foerageermogelijkheden voor bes- en zaadetende vogelsoorten.

Overige beschermde soorten

Op grond van hun landelijke verspreiding en de aanwezige terreinkenmerken worden binnen het plangebied geen beschermde soorten vlinders, libellen en andere ongewervelden verwacht.

3.3 Effecten ingreep

Bij de navolgende bespreking van de effecten van de ingreep wordt er vanuit gegaan dat een aanzienlijk deel van de beplantingen zullen verdwijnen. Bij de kap zal rekening worden gehouden met boomsoort en conditie. De meest waardevolle delen/soorten worden zo mogelijk gespaard. Er wordt wat betreft de effect beschrijving niet zo zeer rekening gehouden met nieuw aan te brengen beplantingsstructuren. Hiervoor worden wel een aantal aanbevelingen gedaan (zie daarvoor § 4.3) met betrekking tot de ecologische aspecten.

3.3.1 Effecten op beschermde gebieden

Het bestemmingsplangebied ligt op ruime afstand van de meest dichtbij gelegen wettelijk beschermde gebieden. Er vindt geen ruimtebeslag op beschermde gebieden plaats. De afstand tot beschermde gebieden is zodanig groot dat er evenmin verstoring is te verwachten als gevolg van de uitbreiding van de camping. Er kan worden gesteld dat de voorgenomen ontwikkelingen binnen het plangebied geen effect hebben op beschermde gebieden. De voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied en de daarbij behorende uitvoerende werkzaamheden brengt de gunstige staat van instandhouding van betreffende soorten en habitats niet in het geding en leidt niet tot significante effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet.

3.3.2 Effecten op beschermde soorten

Flora

Naar verwachting verdwijnen er alleen mogelijke groeiplaatsen van brede wespenorchis. Andere beschermde plantensoorten worden niet verwacht of mogelijke groeiplaatsen blijven ongemoeid. De brede wespenorchis is een relatief algemene soort die verspreid in de nabije en ruimere omgeving zal voorkomen. De voorgenomen ingreep zal daarom naar verwachting geen negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van beschermde plantensoorten.

Vissen

In de sloot die gedempt wordt zijn geen vissen aangetroffen, evenmin worden zij er in verwacht. De voorgenomen ingreep zal daarom geen effect hebben op beschermde vissen. De gunstige staat van instandhouding van populaties in de regio en de provincie zal niet worden beïnvloed.

Amfibieën

De voorgenomen ingreep zal leiden tot verlies aan landhabitat van gewone pad, kleine watersalamander, groene kikker (meerkikker, bastaardkikker) en bruine kikker. De ingreep leidt niet tot verlies van geschikt voortplantingshabitat voor de eerste drie soorten. Door het dempen van de sloot tussen de bestaande camping en de uitbreiding gaat er op beperkte schaal wel enig geschikt voortplantingsbiotoop voor de bruine kikker verloren. Het betreft soorten die zowel landelijk als in de regio algemeen voorkomen. De voorgenomen ingreep zal daarom naar verwachting geen negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van de gewone pad, kleine watersalamander, groene kikker (meerkikker, bastaardkikker) en bruine kikker. In de plannen is verder voorzien in de aanleg van een nieuwe sloot langs de uitbreiding van de camping. Deze sloot krijgt een natuurvriendelijke inrichting en zal naar verwachting een geschikt voortplantingsbiotoop voor amfibieën kunnen worden.

Voor hierboven genoemde soorten geldt een vrijstelling met betrekking tot ruimtelijke ingrepen.

Zoogdieren

De voorgenomen ingreep zal leiden tot beperkt verlies aan habitat van een aantal algemeen tot zeer algemeen voorkomende zoogdieren: veldmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, bosmuis, rosse woelmuis, egel en mol. Het zal hierbij gaan om relatief beperkte aantallen. De voorgenomen ingreep zal naar verwachting geen negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van betreffende soorten.

Aangezien dwergspitsmuis en dwergmuis voornamelijk in de ruigte langs de Grote Plas wordt verwacht wordt voor deze soort geen negatief effect voorzien. Marterachtigen (wezel, hermelijn, bunzing) worden hoogstens incidenteel foeragerend binnen het plangebied verwacht. Aangezien er in de omgeving op ruime schaal geschikt foerageerbiotoop voorkomt zal de voorgenomen ingreep geen effect hebben op de soorten

Voor alle hierboven genoemde soorten geldt een vrijstelling met betrekking tot ruimtelijke ingrepen.

Voor vleermuizen zal het plangebied alleen een mogelijke functie als foerageergebied of als doortrekgebied hebben. Hoewel een deel van de bestaande beplanting zal verdwijnen blijven doorgaande beplantingsstructuren in tact en zal ook de randlengte langs beplantingen niet verkleinen. In die zin behoudt het plangebied zijn mogelijke functie voor vleermuizen. Bij de inrichting van het terrein zal wel verlichting worden aangebracht. Lichtgevoelige vleermuissoorten kunnen hier plaatselijk nadeel van ondervinden bij het foerageren. Aangezien het hier om een beperkt oppervlak gaat en een deel van de aanliggende terreinen al verlicht zijn mag dit effect als minimaal worden aangemerkt. De voorgenomen ingreep zal naar verwachting geen negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van vleermuizen in de regio.

Vogels

De voorgenomen ontwikkelingen zullen leiden tot een lokaal verlies aan biotoop voor algemene soorten broedvogels. Gezien het beperkte oppervlak van het plangebied en de beoogde natuurvriendelijke inrichting zal dit verlies beperkt zijn. De voorgenomen ontwikkelingen zullen naar verwachting geen negatief effect hebben op de duurzame instandhouding van populaties in de regio.

De uitvoering van de werkzaamheden kunnen naar verwachting wel leiden tot verstoring van de voorkomende broedvogels indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen plaatsvinden. Aanbevelingen hoe dit zo veel mogelijk te voorkomen worden in § 4.3 gegeven.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Beschermde natuurgebieden

De voorgenomen ingreep heeft geen negatief effect hebben op beschermde natuurgebied(en).

Overtreding verbodsbepalingen Flora- en faunawet

- Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep leiden tot beschadiging of vernietiging van vaste verblijfplaatsen en verstoring (met wezenlijke invloed) van veldmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, bosmuis, rosse woelmuis, egel, mol, gewone pad, kleine watersalamander, groene kikker (meerkikker, bastaard kikker) en bruine kikker.
- Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot verstoring (met wezenlijke invloed) van egel, wezel, hermelijn, bunzing en vos
- Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot beschadiging of vernietiging van vaste verblijfplaatsen en verstoring (met wezenlijke invloed) van diverse soorten broedvogels van bos en struweel en ruigte.

4.2 Vrijstellingen en ontheffingen

Flora- en faunawet

Voor de in paragraaf 4.1 genoemde soorten geldt een algemene vrijstelling, indien de werkzaamheden te karakteriseren zijn als ruimtelijke ingreep of bestendig gebruik en beheer. Geconcludeerd kan worden dat voor deze soorten geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd hoeft te worden.

Wel geldt de zorgplicht waaraan de initiatiefnemer zich altijd dient te houden. Ten aanzien van de invulling van deze zorgplicht worden in § 4.3 een aantal aanbevelingen gedaan.

N.B. Voor vogels kan vrijwel nooit met succes ontheffing worden aangevraagd aangezien het overtreden van verbodsbepalingen relatief gemakkelijk kan worden vermeden.

4.3 Aanbevelingen

Hieronder worden aanbevelingen gedaan die schade aan beschermde (en niet beschermde) soorten kunnen helpen voorkomen, verminderen en/of compenseren.

- Door verwijderen van bomen, struweel en ruigte kan verstoring van broedvogels optreden. Alle werkzaamheden die betrekking hebben op het verwijderen van beplantingen en vegetatie zullen buiten het broedseizoen moeten plaatsvinden.

Of anders zal eerst gecontroleerd dienen te worden of er broedvogels voorkomen. Het broedseizoen loopt van half maart tot half augustus.

- Maak voorafgaand aan de herinrichting een keus welke bomen en welk struweel behouden dienen te blijven. De keuze dient mede gebaseerd te zijn op soort, kwaliteit beplanting, toekomstverwachting, ontwikkelingsmogelijkheden (standplaats en standplaatseisen).
- Momenteel wordt het gebied gebruikt door doortrekkende en overwinterende vogels als tijdelijk verblijfsgebied en foerageergebied. Bij een juiste inrichting en met een goede sortimentskeuze wat betreft beplanting kan het gebied deze functie behouden. Met name inheemse soorten die veel bessen en andere vruchten dragen zijn van belang. Ook fruitbomen en elzen kunnen een bijdrage leveren. Zorg voor een gevarieerd aanbod van bes en vruchtdragende soorten. Geschikte bes- en vruchtdragende soorten zijn onder meer: diverse soorten wilde rozen, meidoorn, sleedoorn, vlier, wegedoorn, Gelderse roos, lijsterbes, wilde kardinaalsmuts, aalbes.
- Bij het dempen van de sloot wordt aanbevolen een eindje verder dan tot waar de sloot gedempt wordt een tijdelijke dam in de sloot aan te brengen en aan de te dempen zijde van de dam de slootbodem te verdiepen. Daarna kan het waterpeil in het te dempen deel worden verlaagd (weg pompen) waardoor eventueel aanwezige vissen en amfibieën zich in het verdiepte deel verzamelen. Vervolgens kan de sloot tot aan de verdieping worden gedempt en kan de tijdelijke dam weer worden verwijderd. Vissen en amfibieën kunnen zich dan weer vrijelijk in het resterende deel van de sloot begeven.
- Voorafgaand aan de inrichting van het terrein wordt aanbevolen de vegetatie kort af te maaien. Het terrein wordt zo minder aantrekkelijk voor zoogdieren en deze zullen uit zichzelf al het terrein verlaten.
- Om het onbedoeld doden van egels te voorkomen, wordt aanbevolen om het terrein voor het grootschalig verwijderen van de ruige begroeiing te controleren op eventueel aanwezige egels. Indien deze dieren worden aangetroffen, kunnen ze worden weggevangen en verplaatst naar geschikt biotoop in de nabije omgeving.
Er bestaat een mogelijkheid dat een verplaatste egel daarbij in een territorium van een ander egel terecht komt. De gemiddelde leeftijd van egels is echter laag waardoor er regelmatig egelterritoria vrijkomen. Verplaatste egels kunnen dergelijke plekken dan innemen. Daarnaast neemt de herinrichting van het plangebied maar een beperkte tijd in beslag en zal het plangebied na herinrichting wederom een goed biotoop bieden voor egels. Naar verwachting zullen er eventueel ook maar hooguit enkele exemplaren verplaatst hoeven te worden.
- Houd bij het ontwerp van nieuwe waterelementen rekening met de eisen die amfibieën aan hun voortplantingshabitat stellen (afwezigheid van vis, gevarieerde watervegetatie, ondiepe oevers).
- Aanleg van natuurvriendelijke oevers langs waterelementen (oevers zonder oeverbeschoeiing).

- Verplaatsen van de valkenkast naar buiten het uitbreidingsgebied van de camping, maar wel ten noorden van de Bieslandse Molensloot. Dit mede als waarborg voor de noodzakelijk rust rondom de kast.

Verder worden geen specifieke maatregelen aanbevolen. De meeste op het terrein algemeen voorkomende dieren zullen wegtrekken naar geschikt terrein in de omgeving. Het wegvangen en verplaatsen van muizen wordt niet aanbevolen. Deze dieren zijn zeer stressgevoelig, een belangrijk deel van de dieren zal naar verwachting de translocatie niet overleven.

5 Literatuur

- Achterkamp, B., C. Heunks & E.J.F de Boer, 2005. Flora en fauna in acht bestemmingsplangebieden in de Gemeente Pijnacker-Nootdorp. Fase 1: Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet (concept). Rapportnr. 05-052. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Backes, C.W., P.J.J. van Buuren & A.A. Freriks (2004). Hoofdlijnen natuurbeschermingsrecht. Sdu Uitgevers, Den Haag.
- Bergmans, W. & A. Zuiderwijk, 1986. Atlas van Nederlandse amfibieën en reptielen en hun bedreiging. Vijfde herpetogeografische verslag. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Bouwman, J. & D. Groenendijk, 2004. Dagvlinders (Lepidoptera) in de periode 2000-2003. In: Waarnemingenverslag ongewervelden 2004, EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor libellenstudie.
- Bouwman, J., A. Hospers & V. Kalkman, 2004. Libellen (Odonata) in de periode 1999-2003. In: Waarnemingenverslag ongewervelden 2004, EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor libellenstudie.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Gemeente Delft, 2005. Concept gedragscode Gemeente Delft. Gemeente Delft, Delft.
- Gemeente Delft, 2004. Een groen netwerk, de groene aders van Delft. Ecologieplan Delft 2004-2015. Gemeente Delft, Delft.
- Janssen, S., 2003. Dagvlinders (Lepidoptera) in de periode 2000-2002. In: Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen 2003, EIS-Nederland, de Vlinderstichting en Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Leiden.
- Kalkman, V., 2004. Overige ongewervelden van de Habitatrichtlijn. In: Waarnemingenverslag ongewervelden 2004, EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor libellenstudie.
- Kalkman, V., R. Ketelaar & M. van der Weide, 2003. Libellen (Odonata) in de periode 2000-2002. In: Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen 2003, EIS-Nederland, de Vlinderstichting en Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Leiden.
- Kleukers, R., 2003. Sprinkhanen en krekels in de periode 1996-2002. In: Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen 2003, EIS-Nederland, de Vlinderstichting en Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Leiden.
- Limpens, H., K. Mosterd & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting uitgeverij van de Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- LNV, 1993. Structuurschema Groene Ruimte: het landelijk gebied de moeite waard. Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV, 2004. Besluit Rode lijsten flora en fauna. Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV, 2005a. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV, 2005b. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Meijden, R. van der, 1990. Heukels' Flora van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- Provincie Zuid-Holland, 2000. Kleur bekennen. De natuurdoeltypekaart van Zuid-Holland. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.

- Provincie Zuid-Holland, 2004. Beschermden planten en dieren in Zuid-Holland. De verspreiding van de Europese Habitatrichtlijnsoorten in kaart. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.
- RAVON, 2003. Jaarverslag 2001. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 15. Jaargang 5, nr. 3, pag. 46-64.
- RAVON, 2004. Jaarverslag 2002. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 17. Jaargang 6, nr. 2, pag. 32-48.
- RAVON, 2005. Jaarverslag 2003&2004. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 20. Jaargang 7, nr. 2, pag. 40-64.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Nederlands Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Study-Nederland.
- Woldendorp. H.E., 2005. Wetgeving natuurbescherming. teksten en toelichting. Editie 2005. Sdu Uitgevers. Den Haag.

Bijlage 1 Overzicht van beschikbare gegevens

Naar aanleiding van een vissenonderzoek in de Hertenkamp zijn in 2005 de volgende vissen weggevangen:

soort	aantal
Kroeskarper	15
Schubkarper	71
Spiegelkarper	5
Zeelt	20
Snoek	65
Snoekbaars	6
Brasem	1051
Paling	86
Blankvoorn	circa 6700
Ruisvoorn	circa 6700
Pos	circa 1100
Baars	circa 11.000
Kolblei	circa 740
Riviergrondel	circa 10

Inventarisatiegegevens broedvogels in de nabijheid van de locatie Camping:
Gegevens uit Vogels van Delft en omstreken, 2004 (broedparen tussen haakjes)

soort	Nootdorpse plassen (gebied ten noorden van de Grote Plas)	Delftse Hout zuid-oostelijke deel (tussen Noordeinde, Korflaan en de Grote Plas)	Delftse Hout (westkant) gedeelte rond Knus aan de Tweemolentjes kade
Fuut	5	3	2
Wilde eend	10	2	8
Torenvalk	-	1	-
Fazant	5	1	2
Kuifeend	1	-	-
Waterhoen	5	3	4
Meerkoet	9	3	6
Houtduif	8	3	7
Holenduif	1	-	-
Halsbandparkiet	2	2	-
Koekoek	1	-	-
Grote Bonte specht	1	3	2
Winterkoning	12	14	10
Roodborst	1	2	6
Heggenmus	4	-	4
Merel	8	15	8
Zanglijster	1	1	3
Kleine karekiet	11	5	2
Rietzanger	1	-	-
Bosrietzanger	1	-	-
Tuinfluit	-	2	-
Zwartkop	5	8	6
Tjiftjaf	5	8	6
Fitis	-	6	-
Staartmees	2	4	2
Pimpelmees	5	-	3
Koolmees	8	13	5
Boomkruiper	-	1	2
Vlaamse Gaai	1	-	1
Kauw	1	-	-
Zwarte kraai	2	4	2
Ekster	2	5	4
Spreeuw	1	-	-
Huismus	-	1	-
Vink	1	-	2

Overige soorten die in de nabijheid (heempark) tot broeden zijn gekomen: blauwe reiger, bosuil